

При цьому оцінюється можливість залучення додаткових внутрішніх джерел фінансування: реалізація непотрібних і зайвих високооборотних активів, скорочення витрат до мінімально допустимого рівня.

Третій етап – створення стабільної фінансової бази. Метою довгострокових методів фінансового оздоровлення є забезпечення стабільного фінансового стану підприємства у довгостроковій перспективі.

Довгостроковими методами фінансового оздоровлення є:

- активний маркетинг з метою пошуку перспективної ринкової ніші;
- пошук стратегічних інвестицій;

Таким чином задля подолання або передбачення кризи на підприємстві та пошуку джерел фінансування необхідно детально вивчити специфіку роботи підприємства враховуючи внутрішні та зовнішні чинники впливу на його діяльність.

Перелік використаних джерел:

1. Ковальчук К.Ф. Управлінська, фінансова та маркетингова діяльність підприємств в умовах нестійкої економіки: кол. монографія за заг. ред. К.Ф. Ковальчука. – Дніпропетровськ: Пороги, 2016. – 516 с.

2. Костецький В. В. // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський національний економічний університет; редкол.: О. В. Ярошук (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка», 2016. – Том 26. – № 1. – С. 50-57.

3. Крутова А.С. Управління фінансовою безпекою підприємств торгівлі в умовах невизначеності: кол. монографія / А.С. Крутова, Л.І. Лачкова та ін. ред. Крутова А.С. – Х.: Видавець Іванченко І.С., 2017. – 264 с.

УДК 338

Федотова Яна

к.е.н., асистент кафедри економічної кібернетики
Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,
м. Тернопіль, Україна

Yana Fedotova

PhD, assistant of the of Economic Cybernetics Department
Ternopil Ivan Puluj National Technical University,
Ternopil, Ukraine

ФОРМУВАННЯ ПОЛІТИКИ ПІДПРИЄМСТВА В КОНТЕКСТІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЙОГО ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ FORMATION OF THE ENTERPRISE'S POLICY IN THE CONTEXT OF PROVIDING ITS ECONOMIC SUSTAINABILITY

На сьогодні досягнення та підтримання економічної стійкості підприємства є проблемою, що лежить в площині забезпечення стабільності його функціонування в майбутньому та гарантування економічної безпеки. Підприємство як цілісна система об'єднує в собі значну кількість структурних елементів (виробництво, фінанси, маркетинг, систему управління тощо). Виходячи із важливості того чи іншого компонента у забезпеченні ефективності роботи підприємства, науковці виділяють окремі напрямки досягнення економічної стійкості. Зокрема, на основі тверджень, що економічна стійкість формується в процесі виробництва, а підтримується на етапах реалізації та розподілу продукту, низка науковців виокремлюють виробничо-технічну та фінансово-економічну стійкість [1, 2]. Інші точки зору ґрунтуються на тому, що домінантною складовою економічної стійкості є фінансова стійкість [3, 4], управлінська стійкість [5], економічна безпека [6]. На нашу думку, найбільш доцільним буде виділити такі функціональні складові

економічної стійкості підприємства як виробничу, управлінську, фінансову, конкурентну та цінову. Кожен із цих елементів відіграє важливу роль у забезпеченні економічної стійкості підприємства. Разом з тим, між ними існують тісні взаємозв'язки, тобто вони взаємообумовлюють один одного. Досягнення рівноважного стану однієї функціональної складової економічної стійкості є вихідною базою для розвитку іншої. Так, фінансова стійкість доповнює виробничу та може розглядатись як її похідна і навпаки: лише фінансово стійке підприємство має реальну можливість за рахунок власних обігових коштів нарощувати обсяги виробництва, оновлювати виробничі потужності та проводити гнучку асортиментну політику. Крім того, фінансова стабільність є визначальним чинником при формуванні конкурентних переваг підприємства, а зміцнення конкурентної позиції, в свою чергу, сприяє покращенню фінансового стану, оскільки ринкове визнання продукції забезпечує підприємству довгострокове виживання при успішній реалізації бізнес-стратегії. Чітка та злагоджена система управління дозволяє організувати ефективний та безперебійний перебіг процесу виробництва продукції та стабілізувати власні фінансові й інвестиційні можливості. Цінова стійкість є наслідком досягнення рівноважного стану усіх вищезначених складових економічної стійкості та сприяє зростанню прибутковості діяльності підприємства шляхом оптимізації структури витрат що, в свою чергу, посилює конкурентоспроможність виробництва.

Структура економічної стійкості підприємства та взаємозв'язки між її основними функціональними складовими представлені на рис. 1.

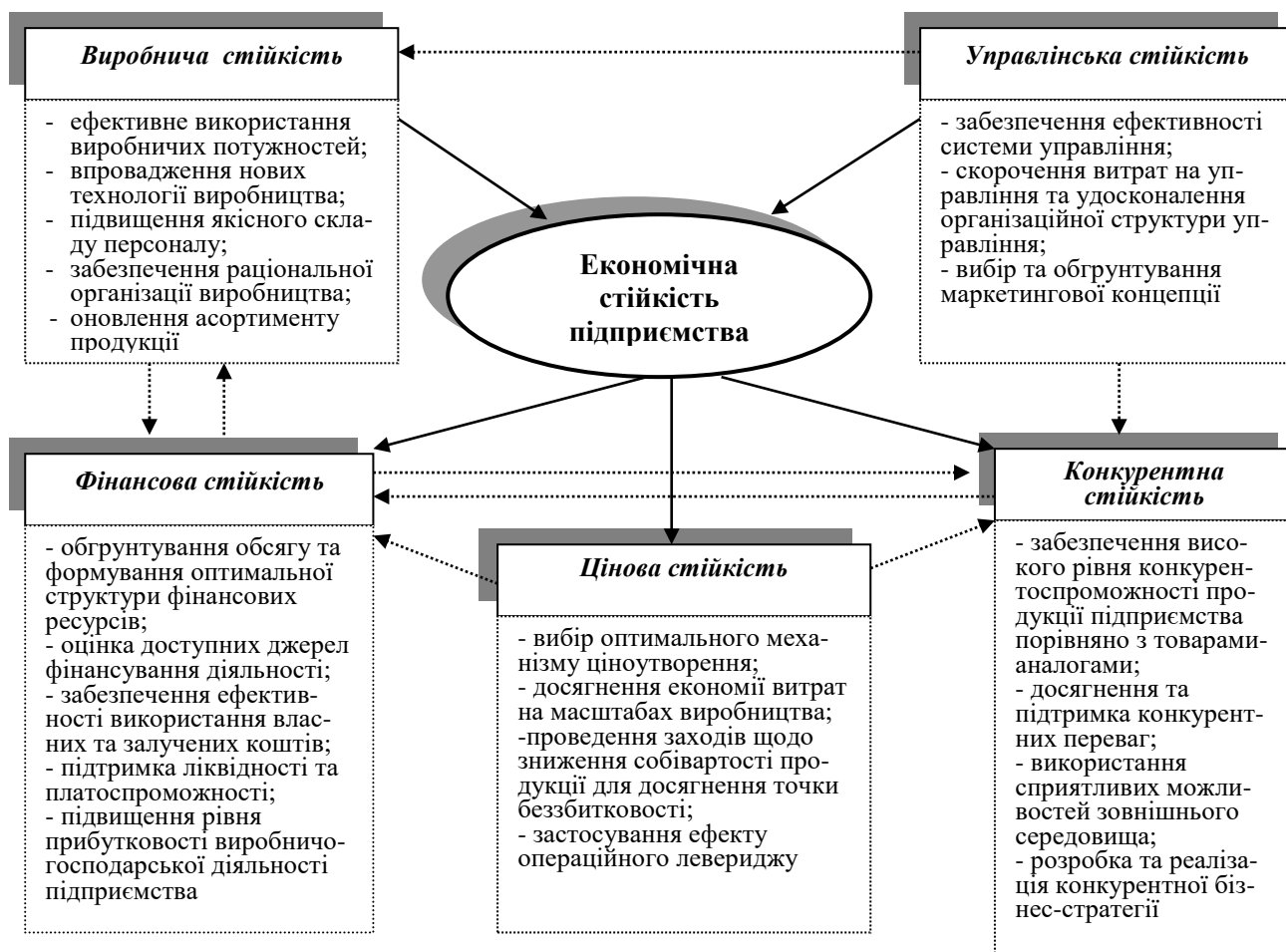

Рис. 1. Взаємозв'язок функціональних складових економічної стійкості підприємства [сформовано на основі 1-6]

Забезпечення економічної стійкості потребує її кількісного оцінювання. Без такої оцінки підтримувати сталий розвиток підприємства неможливо, оскільки відсутня

об'єктивна основа, яка характеризує реальний стан суб'єкта господарювання. Діагностика економічної стійкості підприємства проводиться за окремими функціональними напрямками з використанням системи показників, які визначають як кількісні, так і якісні параметри його функціонування. Для оцінки рівня фінансової стійкості слід використовувати такі показники:

1) ліквідності та платоспроможності, які визначають спроможність підприємства виконати свої поточні зобов'язання за рахунок перетворення власних поточних активів на гроші;

2) фінансової стабільності, які дають оцінку надійності підприємства як ділового партнера і характеризують ступінь його фінансової незалежності від зовнішніх інвесторів, здатності до маневрування власними коштами;

3) ділової активності, які характеризують ефективність використання як власних, так і залучених ресурсів;

4) рентабельності діяльності, які показують рівень прибутковості підприємства, а також є важливою характеристикою чинників формування прибутку і капіталу та використовуються як інструмент інвестиційної політики та ціноутворення.

Конкурентна стійкість підприємства включає комплекс економічних характеристик, які визначають його становище на даному галузевому ринку. Цей комплекс включає оцінку споживчих властивостей продукції, що пропонується на ринку, а також чинників, які формують загалом економічні та організаційні умови виробництва та реалізації товару. До них можемо віднести: визначення основних конкурентних сил в галузі, аналіз масштабу їхнього впливу на конкурентну позицію підприємства; формування переліку найближчих конкурентів та об'єднання їх у певні стратегічні групи; оцінку ступеня інтенсивності конкуренції серед функціонуючих фірм; виявлення потенційних загроз (ризиків) зовнішнього середовища для розвитку підприємства та сприятливих можливостей, які можуть бути використанні в конкурентній боротьбі.

Оскільки основна діяльність підприємства пов'язана з виробництвом і реалізацією продукції, що є головною метою його діяльності та забезпечує значну частину доходу, то оцінка економічної стійкості, передусім, передбачає аналіз складу, структури та ефективності використання виробничих ресурсів. Тому оцінку виробничої стійкості слід здійснювати в розрізі окремих видів ресурсів, а саме:

- трудових – шляхом оцінювання кваліфікаційного рівня персоналу, відповідності професійних вмінь та навичок працівників посадам, які вони займають, аналізу чинників плинності кадрів на підприємстві;

- технологічних – через розрахунок економічної ефективності від впровадження новітніх технологій та введення інновацій;

- матеріально-технічних – шляхом оцінювання наявних запасів матеріалів, сировини, палива, характеристики якісного стану та ефективності використання виробничих потужностей;

- організаційних – шляхом впровадження організаційних інновацій, скорочення часу на переміщення предметів праці за технологічними операціями, зменшення непродуктивних витрат робочого часу.

Необхідність виокремлення управлінської стійкості як окремої складової пов'язана з тим, що керівники мають визначальний вплив на формування політики підприємства і його подальший розвиток залежить саме від ефективності системи управління. Управлінська стійкість оцінюється за критерієм оптимальності організаційної структури управління і залежить від кількості зв'язків підпорядкування в системі та оперативності виконання поставлених завдань; стану комунікацій на підприємстві та наявності зворотного зв'язку; ефективності комплексу маркетингу.

Перелік використаних джерел:

1. Колодізев О. М., Нужний К. М. Дослідження сутності та змісту економічної стійкості підприємства / О. М. Колодізев, К. М. Нужний // Науч.-техн. сб.: Коммунальное хозяйство городов. – 2007. – № 78. – С. 238-243.

2. Шандова Н. В. Оцінка загальної стійкості розвитку промислового підприємства / Н. В. Шандова // Економічний простір: зб. наук. пр. – № 21. – Дніпропетровськ: ПДАБА, 2009. – С.276-292.
3. Бугай В. З., Омельченко В. М. Аналіз та оцінка фінансової стійкості підприємства / В. З. Бугай, В. М. Омельченко // Держава та регіони. – 2008. – № 1. – С. 34-39.
4. Ареф'єва О. В. Економічна стійкість підприємства: сутність, складові та заходи з її забезпечення / О. В. Ареф'єва, Д. М. Городянська // Актуальні проблеми економіки. – 2008. – № 8. – С.83-90.
5. Проценко Н. Б. Методологічні аспекти оцінки економічної стійкості підприємств / Н. Б. Проценко // Регіональна економіка. – 2007. – № 2. – С. 86-94.
6. Цямрюк Ю. С. Зміст економічної стійкості підприємства та методи її аналізу [Електронний ресурс] / Ю. С. Цямрюк. – Електронні текстові дані. – Режим доступу: http://sui.ai.edu.ua/projects/icmiu-ier/download/conference-2009-section-2-1-tsyamryuk_yus-report.doc.

УДК 336.02

Федченко Костянтин
аспірант
Сумський державний університет,
м. Суми, Україна
Konstantin Fedchenko
PhD student
Sumy State University,
Sumy, Ukraine
Науковий керівник: **Борнос Вікторія**
д.е.н., професор,
Сумський державний університет,
м. Суми, Україна
Scientific Supervisor: **Viktoria Boronos**
Doctor of Economic Sciences, professor
Sumy State University,
Sumy, Ukraine

ФІНАНСОВА ПОЛІТИКА МІНІМІЗАЦІЇ НАСЛІДКІВ ЕКОНОМІЧНОЇ НЕСТАБІЛЬНОСТІ: ЗАКОРДОННИЙ ДОСВІД FINANCIAL POLICY TO MINIMIZE THE EFFECTS OF ECONOMIC INSTABILITY: FOREIGN EXPERIENCE

Сучасний фінансовий стан вітчизняної економіки переконливо свідчить про те, що проблема урегулювання економічної нестабільності нашої держави набуває актуальності і виняткового значення. Проте, як показує практика, повністю від фінансових криз не застрахована жодна країна. Значний внесок у їхнє подолання, як правило, вносить стимулююча фінансова політика країни. Тому розроблення фінансової політики мінімізації наслідків економічної нестабільності на сьогодні є актуальною проблемою для дослідження, оскільки вона вимагає нового підходу для здійснення ефективних заходів, спрямованих на попередження та протидії нестабільній фінансовій ситуації в Україні. Розглянемо досвід зарубіжних країн у цьому питанні.

На початку 2009 року серед провідних світових економістів значне поширення одержала точка зору, що світ стоїть на порозі нової Великої депресії. Однак наслідки кризи виявилися менш драматичними, і ключову роль у цьому зіграло прийняття урядами розвинених держав і країн, що розвиваються, масштабних антикризових заходів, включаючи інструменти монетарного й фіскального стимулювання й заходи щодо підтримки